

Naam vertaler: Hasan Türksel

Titel: Lampje

Schrijver: Annet Schaap

Fragment: Deel 1, De Vuurtoren, pagina 8 t/m 27

Kibrit

Diş etinde sallanan bir diş gibi, anakaraya hâlâ bir parça bağlı olan bir adaya, yarımada denir. İşte bu yarımada, yüksek, gri bir deniz feneri bulunuyor. Geceleri ışığını deniz kenarındaki küçük kasabanın üzerinde dolaştırarak gemilerin körfezin ortasında öylece duran kayaya çarpmasını önüyor. Ayrıca gecenin daha az karanlık olmasını, büyük manzaranın ve okyanusun biraz daha az büyük ve geniş görünmesini sağlıyor.

Kulenin yanındaki evde, fener bekçisi Augustus ile kızı birlikte yaşıyorlar. Küçük bir bahçeleri var ve evlerinin yanında, dalgaların kıyısına sürekli bir şey taşıdığı ufak, kayalık bir plaja sahipler. Eskiden fenerin ışığı başlarının çok üzerinde dönerken bütün bir akşam orada oturlardı. O vakit Augustus bir ateş yakar ve limandan küçük teknelerle korsanlar gelirdi. Ateşin etrafına oturup ızgara balık yer ve gece boyunca şarkı söylerlerdi. Hikâyesi yeme-içme üzerine olan, hüznü ve özlem dolu şarkılardı bunlar; ama aynı zamanda küçük kızı hem mutlu edip, hem de korkudan annesinin kucağına sığınmasına neden olan Denizin Sırları hakkında çok korkunç şarkılardı.

Ancak korsanlar artık uğramıyorlar, ve kızın babası da bir daha hiç ateş yakmıyor.

Akşam karanlığı çöktüğünde, fener lambasının mutlaka yanması gerekiyor. Bunu daima yapan kişi ise küçük kız. Her akşam altmış bir merdiven basamağını çıkıyor, merceği koruyan paslı kapıyı açıp fitili ateşliyor, merceğin dönmesini sağlayan mekanizmayı çeviriyor ve kapıyı kapatıp işini tamamlıyor.

Çok daha küçükken bu onun için oldukça ağır bir işti, evet, ama artık güçlü kollara sahip ve bacakları günde iki kez merdiven basamaklarını kolayca çıkabiliyor. Şayet kibriti aşağıda unutursa, üç kez tabii. Bu istemese de bazen oluyor, ve o vakit babası ona sürekli söyleniyor.

‘Hava kararmak üzere ama lamba henüz yanmamış! Ya bir gemi kaybolursa, çocuk? Ya kayalara çarparsa? İşte o zaman suçlu ben olurum. Yo hayır, aslında senin suçun olur bu. Hadi acele et, yukarı çık! Yoksa ben mi yapayım? Peki ben şimdi...’ Oturduğu sandalyeden hafifçe kalkıyor.

‘Hemen gidiyorum,’ diye mırıldanıyor küçük kız ve çekmecenin içindeki kibrit kutusunu alıyor. Kutudan kof bir ses geliyor. Açıp baktığında içinde yalnızca bir kibrit kaldığını görüyor.

Yarın kibrit almalıyım, diye düşünüyor. Unutmamalıyım.

Küçük kız, bir şeyi hatırlamanın ne kadar zor olduğunu biliyor. Akli sürekli bir şeylerle meşgul: şarkılar, hikâyeler, öğrenmesi gereken şeyler, unutmak istemesine rağmen daima geri gelen şeyler. Ne zaman bir şeyi hatırlaması gerekse, çoğunlukla onu unutuyor, ama ne zaman bir şeyi unutmak istese, onu her zaman hatırlıyor.

Merdiven basamaklarını tırmanırken bir oyun uyduruyor. Hatırlamak istediği şey neydi? Ah evet, kibritler. Düşüncelerinde içi dolu bir kibrit kutusunu alıp aklının tam ortasında duran masanın üzerine koyuyor. Yanına yerleştirdiği küçük bir lamba sayesinde yarın uyandığında göreceği ilk şey bu kutu olacak. Yani öyle olmasını umuyor. Ne tür bir lamba bu peki? Yıpranmış altın kenarları olan, yeşil, emaye bir lamba. Eskiden annesinin yatağının yanında buna benzer bir lamba vardı. Ama bu yine onun unutmayı istediği şeylerden biri tabii.

Başka bir lamba düşün, Lampje diyor kendine. Bu aynı zamanda onun ismi çünkü.

Aslında gerçek adı Emilia. Ancak bu annesinin de ismiydi. Babası eskiden bu adı söylediğinde iki kişinin kendisine bakmasından oldukça rahatsız olurdu, ve daha sonra, bu adı bir daha asla duymak istemedi. Bu nedenle de ona Lampje demeyi yeğliyor.

Küçük kız bir şeyi unuttuğunda veya bir tas sıcak çorba taşırken ayağı tökezlediğinde, ona her zaman, ‘Ama lambaların en parlayanı değilsin sen, öyle değil mi, Lampje?’ diye takılıyor.

Lampje kutudaki son kibrit ile yukarı tırmanıyor. Aşırı dikkatli olması lazım. Kibrit lamba yanınca kadar sönmemeli, yoksa o zaman... Gemi kazası ve öfkeli bir baba. Bundan daha kötü ne olabilir, hayal dahi edemiyor.

Daha iyi yanması için fitili büküp onu biraz kabartıyor. Daha sonra kutunun içinden çıkardığı kibrite sert bir bakış atıyor.

‘Elinden gelenin en iyisini yap! Ciddiyim! Yoksa...’

Yoksa ne? Bir kibrit için en kötüsü ne olabilir ki? Rüzgârda sönmek mi? Ortadan ikiye kırılmak mı? Hayır, değil ama küçük kız bunun ne olduğunu biliyor.

‘Yoksa seni denize atarım,’ diye fısıldıyor. ‘O kadar ıslanırsın ki bir daha asla yanmazsın.’ Kıyıya vuruncaya kadar elbette... Bir yerde sahile ulaşıp orada güneşin altında kurur ve...

‘Lampje!’ Babasının sesi o kadar yüksek ki, altmış bir basamak aşağıdan gelmesine karşın halen sert çıkıyor. ‘Işığı yak! ŞİMDİ!’

Normalde bu saatte sandalyesinde çoktan horlayarak uyuyor olurdu. Ama bu gece değil. Küçük kız kibriti çakıyor. Küçük, zayıf bir kıvılcım çıkıyor yalnızca. Bir kez daha. Kibrit bu kez tam olması gereken şekilde alev alıp etrafa sülfür kokusu yayılıyor. Gayet iyi. Bir eliyle etrafını örtüp kibriti fitile yaklaştırıyor. Hadi yan bakalım! Alev bir an duraksayıp hızla büyüyor.

‘Alevcik alevcik hemen şimdi yanacak.’

‘Yağı emer emmez fitil tutuşacak,’

diye şarkı söyleyip parlayan ışığa bakıyor küçük kız. Midesinde az önce oluşan düğüm şimdi tamamen çözülüyor.

Kapı kapanıyor, mekanizma dönüyor, ve işlem tamam.

‘Kibritler, kibritler,’ diye şarkı söylüyor Lampje basamaklardan aşağıya inerken. Onları satın almayı unutma sakın.

Ama yine de unutuyor.

Fırtına

Ve elbette ertesi gün bir fırtına yaklaşıyor. Hem de kötü bir tane.

Hava gün boyunca inanılmaz sakinken şimdi martılar huzursuzca çığlık atıyor, köpekler hiç aralıksız uluyorlar. Havadaki gerginliği hissediyorlar, diyor sahipleri ve endişeli gözlerle gökyüzüne bakıyorlar.

Öğleden sonra geç bir saatte bulutlar iç içe geçip ufuk çizgisinde toplanmaya başlıyor. Denizin üzerindeki göğü kurşuni bir grilik kaplarken, güneş içine girip saklanıyor.

Bugün alacakaranlık yok, diye fısıldıyor güneş. Ben kaçtım.

Her şey giderek zifiri karanlığa dönüyor.

İçeride, içi boş bir çekmecenin önünde korkudan yüzü bembeyaz olmuş küçük bir kız duruyor.

Gün boyunca, lezzetli olduğu ve istediği kadar toplayabildiği için, kaygan kayaların arasında midye aramıştı. Tavuklar için kum solucanları ve yakmak için dalgalarla birlikte sürüklenip gelen odun parçaları buldu ve onları kuruması için bahçeye koydu. Ardından özel bir deniz kabuğu veya içerisinde mektup olan bir şişe aradı bir süre, ama hiçbir yerde ilgisi çeken bir şey göremedi. Başını yeniden gökyüzüne kaldırdığında, havanın ansızın kararmış olduğunu fark edip fenerin lambasını yakması gerektiğini anladı. Ve işte tam o anda, gün boyunca neyi unuttuğunu hatırladı.

Dışarıda, karanlık sessizce artıyor. Kasaba için çok az bir süre kalıyor.

Bu sürede, çamaşırlar içeri alınırken, pencerelerin kepenkleri örtülüyor. Dükkanlar kapanıp, çocuklar eve çağırılıyorlar.

‘Aa lütfen, biraz, çok az daha oynayabilir miyim?’

‘Hayır, olmaz. İçeriye gir, şimdi!’

Bu kalan az sürede, yaşlı balıkçılar parıldayan gözleriyle başlarını sallarken mırıldanıyorlar: ‘Evet evet. Kesin fırtına kopacak. Tıpkı daha önceki ve ondan bir önceki gibi. Hani şu Paskalya fırtınası gerçekleştiğinde ve şubat ayında koyunların havada uçtuğu, gemilerin sahile vurduğu Nordkapp fırtınasındaki gibi.’ O kadar kötü olamaz, değil mi? Yoksa olabilir mi? Bardaklarındaki süttten küçük bir yudum alıyorlar. Eskiden her şeyin çok kötü olduğunu biliyorlar, ama çok daha kötüsü olabilir elbette. Kim bilir, henüz en kötüsünü görmemişlerdi belki de.

Rüzgâr esmeye başlıyor.

‘Lampje? Lampjeneredesin?’ Babasının sesi bütün kelimeleri bir araya topluyor.

‘Lampjelambayıyaktın mı?’

‘Evet evet,’ diye mırıldanıyor Lampje. ‘Şimdi kibrit almaya gideceğim.’

Boynuna şalını sarıp sepeti koluna takıyor ve hızla evden dışarıya çıkıyor. Rüzgâr o kadar sert esiyor ki, kapı ellerinin arasından kayıp arkasından kapanıyor.

‘Teşekkür ederim, rüzgâr,’ diyor Lampje. Rüzgâra karşı her daim nazik olmak en iyisi. Ardından hızla bahçedeki kaygan yoldan geçip, kayalık patikanın üzerinden şehre doğru gidiyor.

Deniz, kayalara çarpıyor, dalgalar giderek daha da büyüyor.

Yarımada ile kıyı arasında, kötü dişler gibi düzensiz, dar bir taş yol var. Buradaki taşlar denizin kabardığı anlarda bile suyun üzerinde kalıyorlar. Lampje bir taştan diğerine zıplıyor. Rüzgâr yüzüne çarparken, içinde bir güderi parçasının bulunduğu sepetini alıp götürmeye çalışıyor. Biraz sonra, yeniden eve dönerken, kibritleri ıslanmamasını için bu parçanın içine saracak. Evet, o kadar yolu bir de dönmesi gerekiyor elbette. Bunu aklına getirmemeye çalışıyor küçük kız. Rüzgâr düşüncelerini alıp götürdüğü için zorlanmıyor neyse ki.

‘Bir kez daha teşekkür ederim, rüzgâr.’ Rüzgârın bir nevi arkadaşı olabileceğini umuyor.

Ama Lampje’nin arkadaşı onu taşların üzerinden denize düşürmeye çalışıyor. Çoktan ıslanan ayakkabıları bastığı taşların üzerinde kayıyorlar. Küçük kız yer yer dikili tahta direklere tutunup bir nebze olsun dinleniyor.

Çok uzakta değil, diye düşünüyor Lampje, ancak yine de onu tamamen göremiyor. Gözlerine kum kaçarken, rüzgârın sahilden peşi sıra getirdiği ufak tefek şeyler çarpıyor yüzüne: Bir parça deniz yosunu, ince ağaç dalı, bir parça ip.

Hediyeler, Lampje. Bak!

Saçına takılan şeyleri temizliyor. Sevgili rüzgâr, kızgın rüzgâr. Bunlara ihtiyacım yok benim. Hem de hiçbirine. Benim tek istediğim şey bir kutu kibrit.

Söylediği şey rüzgârı daha da öfkeliyor tabii; Lampje’nin üzerine bardaktan boşanırcasına bir yağmur yağmaya başlıyor çünkü. Küçük kız birkaç saniye sonra sıırılsıklam olurken rüzgâr tam onun üzerine, üstelik şimdi daha soğuk bir şekilde esiyor. Lampje direnmiyor.

‘Dur artık,’ diyor nefes nefese. ‘Otur yerine, rüzgâr. Yeter!’

Rüzgâr bir köpek olmadığı için onu dinlemiyor. Üzerine tekrar tekrar hücum ediyor.

Ama biraz ileride merdiven basamakları var. Lampje o yöne doğru kayıyor, yere düşüp dizini çarpıyor, ama son bir gayretle tırabzanı yakalayıp kendini yeniden yukarı çekiyor. İşte, rıhtım orada.

Limandaki kalın halatlar direklere çarpıyorlar. Adeta bir orkestra bu: davul sesi, acı çığlık ve gök gürültüsünün ilk kükremesi. Lampje rıhtım boyunca koşarken kendi adımlarının sesini duymuyor. Fırtına onu sürekli bir başka yöne fırlatmaya çalışsa da, nereye gitmesi gerektiğini karanlık havaya rağmen hâlâ biliyor.

Sokakta kimse yok. Evler fırtınaya karşı sakince meydan okuyorlar. Hiçbirinde uçup gitme korkusu yok. Ağaçlar birbirine sarılırken yapraklarını ve dallarını kaybediyorlar. Demir bir kova sokak boyunca takırdayarak yuvarlanıyor. Bütün kepenkler örtülmüş, dükkanların hepsi kapalı.

Kenar mahalleleri, sokakları geçiyor. Gideceği yere yaklaşmışken, yağmur bu kez doluya dönüyor ve rüzgâr avuçlar dolusu buz parçasını küçük kızın yüzüne fırlatıyor. Ah, ah! Lampje kollarıyla kendini koruyup koşmaya devam ediyor. Bay Rozenhout'un dükkânının bulunduğu sokak az ileride. Rüzgâr son bir kez daha elinde tuttuğu sepete çarpıyor.

Hadi ama, ver onu bana. Böylesi güzel bir sepeti yere atmak, onu çok uzaklara götürmek, ta bir başka ülkeye, ya da...

'Ona dokunma!' diye bağıyor Lampje ve sepeti sıkıca tutuyor. Rüzgâr buna karşın ona daha fazla dolu savuruyor.

Ama nihayet orada; işte dükkan tam karşısında. Sebze kasaları içeriye taşınmış, kepenkler kapatılmış, ışıklar sönmüş. Kapısı da kilitli. Elbette, bu havada kim alışveriş yapmaya gelir ki?

'Ben!' diyor Lampje. 'Benim! Bay Rozenhout! Kapıyı açın!'

Rüzgâr sesini alıp götürüyor, öyle ki, küçük kız bile kendisini zor duyuyor. Kapıyı yumrukluyor. 'Bay Rozenhout!'

Ahmak kız. Seni kimsenin duyacağını sanma. Sesini alıp götüreceğim. Seni önüme katıp buradan uzaklaştıracağım. Seni ortadan ikiye böleceğim. Yaktığın bütün kibritleri hemen söndüreceğim. Bir esinti yeter buna. Ha ha!

Gerçek bir arkadaş olmayan arkadaşı gülmekten yerlere yatıyor.

Rüzgâr haklı, diye düşünüyor Lampje. Ne yapıyorum ben? Küçük kız üşüyor, bacakları titriyor. Şimdi bütün o yolu tekrar geri mi dönmesi gerek? Üstelik yanında kibritler olmadan?

Tüm gücüyle bir kez daha bağıyor. 'Bay Rozenhout!!'

Dükkanın arka tarafında küçük bir ışık yanıyor. Elinde mumla kapıya doğru gelen birisi var. Bu kişi, robdöşambırı ve atkısıyla bakkal Bay Rozenhout. Lampje'yi görünce acele ediyor ve sürgüyü çekip kapıyı açıyor. O an şiddetli rüzgâr Lampje'yi içeri iterken, dükkan çanı delirmiş gibi çalıyor.

'Merhaba,' diyor Lampje titreyerek. 'Hiç kibritiniz var mı?'

‘Kapıyı kapat, kapıyı kapat!’ diye sesleniyor Bay Rozenhout, ve birlikte kapıyı fırtınaya karşı kadar itiyorlar. Birden sessizlik oluyor. Dolu pencereye çarpmaya devam ediyor, evet, ama artık dışarıda. Lampje, üzerinden su damlaları akarken hızlı hızlı nefes alıyor.

‘Ne dedin sen, çocuk? Bu fırtınada, deniz fenerinden buraya mı yürüdün yoksa?’

‘Kibrit bitmişti. Ve ışığın yanması gerekiyor.’

Bay Rozenhout ürküyor. ‘Fener lambası henüz yanmadı mı? Evet, elbette yanmalı! Özellikle de bu gece! Ama sen yeniden fırtınanın içine dönemezsin.’

‘Elbette dönerim,’ diyor Lampje. ‘Bunu yapmak zorundayım.’ Sesinin kendinden emin çıkmasına gayret etse de tuhaf bir gıcırdama duyuluyor. Şalını biraz çözüyor ve ayaklarının su içinde kaldığını görüyor.

‘Benimle yukarı gel.’ Bakkal elini kızın ıslak omzuna koyuyor. ‘Kuru elbiseler, sıcak süt... Çocuk, donuyorsun sen. Bu halinle asla...’

Lampje elini sallıyor yeniden. ‘Geri dönmem lazım! İki kutu kibrit lütfen. Acaba onları bizim hesaba yazabilir misiniz?’

‘Bu delilik!’ Bay Rozenhout başını sallıyor. ‘Bu fırtına senin sonun olur!’ Ancak Bay Rozenhout her şeyden önce bir bakkal olduğundan elleri ister istemez dolaptaki raflar arasında gezinmeye başlıyor. ‘Zwaluw markaydı değil mi? Ekstra kalite? Ancak önce biraz ısınmalısın. Bu konuda ciddiyim. Kim bir çocuğu böylesi bir...’

‘Frederik? Kim var orada?’ Merdiven boşluğundan Bayan Rozenhout’un sesi geliyor.

‘Lampje burada. Kibrit almaya gelmiş.’

‘Hangi Lampje? Deniz fenerindeki mi?’

‘Evet. Hem sen kaç Lampje tanıyorsun ki?’

‘Söyle yukarı gelsin o zaman!’

‘Tam da bunu yapmak üzereydim.’

Bay Rozenhout vah vah, diyerek Lampje’nin sıırsıklam olmuş şalını alıp onu bir yağ varilinin üzerine koyuyor ve kendi atkısını kıza veriyor. Yün küçük kızın ıslak yanağını kaşıdırıyor.

‘Ayakkabılarını burada çıkar ve yukarıya çıkıp ıslak kıyafetlerinden kurtul. Daha sonra...’

‘Hayır, teşekkür ederim,’ diyor Lampje. ‘Eve dönmeliyim.’ Atkı boynundan kayıp yere düşüyor. Onu almak yerine, kibritleri güderi parçasına sarıp sepetine koyuyor. Ardından koşarak dışarı çıkıyor.

Sepet

Bu arada Augustus evde söylenerek oturuyor.

Bütün çekmeceleri yere döküp, dolaptaki tüm elbiseleri çıkarmış. Döşemenin üzeri yemek tavalarıyla, tişörtlerle, fincanlar ve kurutulmuş bezelyelerle kaplı. Ancak bir tane bile kibrit yok. Hiçbir yerde.

Lampje’ye ve kendine sövüyor. Şömine sönmüş, ocak bir taş kadar soğuk. İşe yaramaz rüzgâr fenerini odanın içinde birkaç kez fırlatıyor. Dışarıda yağın dolu pencereye çarpıyor. Ne yapması lazım? Yapabileceği hiçbir şey yok elbette. Peki bu çocuk nereye gitti?

Yerinden zorla kalkıp iyi olan bacağının üzerinde topallayarak fener odasına giden altmış bir merdiven basamağını çıkıyor. Küçük kız orada da değil. O an rüzgâr o kadar sert esiyor ki, Augustus parmaklığın üzerinden aşağıya düşecek gibi oluyor.

Dalgalar fenerin kulesine çarpıyor. Ev büyüklüğündeler; öyle ki, her şeyi yutup parçalara ayırmak isteyen yeşil yaratıklara benziyorlar. Augustus, kule için olmasa da, zifiri karanlıkta körfezin içine doğru sürüklenecek gemiler için endişeli. Gemi pruvasının fırtınayla birlikte çatırdayarak açıldığını şimdiden duyabiliyor. Ve bu onun hatası. Hayır, bu çocuğun, o kör olasıca kızın hatası. Sahi nerede kaldı?

Gözleriyle karanlığı delmeye çalışıyor. Lütfen. Bunu bana yapma. Lütfen, denize düşme, eve sağ salim dön, lütfen...

Kaşlarını çatıp düşüncelerini aklından uzaklaştırıyor. Bir şeyi ne zaman çok istese o şey asla olmazdı. Ve ne zaman bir şeyin gerçekten olmasını istemese, o şey gerçekleşirdi. Sanki birisi onunla dalga geçiyordu.

O nedenle, her şey böyle devam etsin. Şimşekler çaksın. Gemiler kayalara çarpıp parçalansın. Sorun değil. Hem neden onun umurunda olsun ki? Fırtına çocuğu alıp uzaklara uçursun isterse, şu kör olasıca çocuğu...

Kör olasıca çocuk fırtınada eve doğru yürüyor. Daha doğrusu, bunu deniyor.

Rüzgâr ile konuşmuyor artık. Arkadaşlıkları bir süre önce sona verdi, ve şimdi o dosdoğru yüzüne esiyor.

Neredeyse bir adım öteye gidemiyor Lampje. Ağaç dalları ve yapraklarla kaplı kasaba meydanında tökezleyerek yürüyüp, rıhtıma, taş yolun başladığı yere giden merdivenlere doğru ilerliyor.

Yutkunuyor. Rüzgâr denizi merdiven basamaklarının bulunduğu rıhtıma kadar kovalıyor neredeyse. Deniz fenerine giden taş yol yalnızca dalgaların çarptığı yerde oluşan beyaz köpüklerin arasında görünüyor şimdi. Gerçekten suya girecek mi? Yüzmesi mi gerekiyor?

Karanlık semada daha koyu bir silüet olarak beliren deniz fenerine bakıyor Lampje. Babası büyük ihtimalle içeride öfke dolu bir şekilde ileri geri yürüyor şu an. Onun kendisine ne kadar kızdığını gözlerinin önüne getiriyor, babasının topallayarak yürüdüğünü, gözünün sürekli kapıda olduğunu hayal ediyor, ve ardından kapı geliyor gözlerinin önüne, kapı kolu, o an yapması gereken tek şey elini uzatmak, onu şimdiden parmak uçlarında hissedebiliyor...

Sepeti vücuduna bastırıp suyun içine giriyor.

Başta durum hiç de kötü değil. İlk olarak tahta direkler var ve Lampje onlara tutunarak taşların üzerine ayaklarını sağlam basıyor. Rüzgâr çığlık atarak yanından geçiyor.

Merhaba, merhaba arkadaşım, geri mi geldin sen yoksa? Bu kez gerçekten oyun oynayacak mısın?

Çocuk, çocuk deniz feneri çocuğu.

Deniz kadar, rüzgâr kadar güçlü müsün?

‘Evet!’ diye bağıyor Lampje fırtınayı bastırmaya çalışarak. ‘Evet, öyleyim. Bu çocuk o kadar güçlü.’

Bir taştan ötekine güçlkle ilerleyebiliyor. Kapkara deniz suyu etrafında girdaplar yapıp giderek yükselirken, sudan yansıyan soğuk, baldırlarını, dizlerini ve uyluklarını ısıyor Lampje’nin. Kalbi deli gibi çarpıyor.

Ancak dönüp baktığında yolun yarısının ardında kaldığını görüyor. Evet, en zorlu kısmı henüz geçmemiş olsa da, yarısı bitmiş bile.

‘Görüyor musun rüzgâr! Beni öyle kolay bir şekilde...’

Rüzgâr ileri atılıp küçük kızın sepetini elinden çekip alıyor. Onu havaya kaldırıp, sırf onunla dalga geçmek için kafasının üzerinde döndürüyor ve içindeki kibritlerle birlikte yanında götürüyor. Bir başka sahili olan bir ülkeye, onu ertesi gün bulacak başka bir çocuğa doğru. Lampje küçük bir noktanın karanlık gökyüzünde kaybolduğunu görüyor. Öfkeyle bağırarak istediğinde ağzına deniz suyu doluyor birden: Tuzlu ve soğuk. Deli gibi üşürken, şimdi de her şeyi kaybediyor küçük kız. Akan gözyaşları en az deniz suyu kadar tuzlu, aralarında hiçbir fark yok.

Etrafına bakıyor. Deniz feneri ile liman eşit uzaklıkta olsa da büyük denizin içindeki küçük bir kız için ikisi de ulaşılmaz noktadalar. Yanında kibritler olmadan eve dönmesi gerekmiyor artık.

Su gitgide yükselirken ayakları taşların üzerinden kayıyor. Yüzebilir aslında, ama bunu yapmıyor.

Anne, diye düşünüyor Lampje, yanına geliyorum. Babası buna üzülecek belki ama o zaten üzgün biri. Küçük kız kendisini suya bırakıyor.

Suyun içindeyken, kendisine yaklaşan soğuk bedenlerin hemen onun altında yüzdüğünü, soğuk kolların onu tuttuğunu fark etmiyor Lampje. Su yosununa benzer yeşil saçlar dalgaların içinde dönerek salınıyorlar. Sesler kıkırdayıp fıkırdıyor: ‘Ah vah, bir kuzu bu, boğulmuş bir ana kuzusu...’

Başı suyun üzerine çıkarılıyor ve deniz feneri adasına taşınıp kayaların üzerine bırakılıyor.

‘İki ayaklı birinin suyumuzda yeri yok!’

Orada, kendi kapısının yanında yatıyor Lampje şimdi. O esnada, denizde bir gemi kayalara çarpıp parçalanıyor.

Kaya

Ve her zaman olduğu gibi, ertesi gün güneş yeniden doğuyor. Körfezin suyu yaprak kımıldamayacak kadar sakin, öyle ki, sanki kendinden utanırmış gibi.

Dalgalar? Biz? Hayır, elbette değil.

Fırtına? diye fisıldıyor rüzgâr çok yavaşça. *Hayır, hayır, ben değilim.* Bir elin okşamaması gibi Lampje’nin yüzünü yalıyor.

Anne? Bir an akli karışıyor Lampje’nin. Anne? Ben öldüm mü?

Zihninde annesinin yavaşça gülen sesini duyuyor. Hayır, tatlı çocuğum. Sen ölmedin.

Ama. Lampje bunu neredeyse üzücü buluyor. Gerçekten mi?

Gerçekten. Henüz zamanı gelmedi. Martıların sesini duymuyor musun? Suyun kokusunu almıyor musun? Halen oradasın.

Lampje tuzlu suyun kokusunu duyup martıların çığlıklarını işitiyor. Sırtına batan küçük taşları ve elbisesinin ıslaklığını hissediyor. Göz kapaklarını biraz araladığında, kirpiklerinin arasından bulutlara doğru uzanan yüksek deniz fenerini görüyor. Oraya nasıl geldiği dışında diğer her şeyi anımsıyor.

Çok geç kaldım, anne.

Evet, tatlı kızım. Çok geç kaldın.

Babam çok mu öfkeli?

Evet, çok öfkeli.

Bana mı?

Evet, sana da. Ve bana. Ve kendine.

Ama benim yapabileceğim hiçbir şey yoktu! diye bağıyor Lampje bulutlara doğru. Tüm gücümle denedim. Bunu yapmayı gerçekten denedim!

Biliyorum, diyor annesi. Çok cesurdun.

Ama yeterince cesur değil.

Yeterince cesurdun. Yalnızca benim çocuğum bu kadar cesur olabilirdi. Gel hadi, gir içeri. Islak kıyafetinin içinde hasta olacaksın.

Evet, hasta, diyor Lampje. Gözlerini kapatıyor bir an için. Çok hasta olacağım ve ardından ölüp senin yanına geleceğim.

Annesinin kafasını salladığını görüyor. Hayır, böyle olmayacak. Ayağa kalk şimdi, tatlı kızım.

Lampje iç çekerek, güçlükle ayağa kalkıyor. Kaskatı olmuş soğuk vücudundaki morlukları hissediyor. Kaldırımı çıkıp kapıyı açıyor.

‘Baba?’

Oda karanlık. Dolabın ve çekmecelerin içinde ne varsa yere saçılmış. Sobanın kapağı açık, babasının sandalyesi çorapların, bezelyelerin ve küllerin arasında sırt üstü yerde yatıyor. Babası orada değil, yatağının üzerinde yalnızca buruşuk çarşaf serili.

Ayaklarını sürüyerek merdivenlere doğru yürüyor Lampje. ‘Baba? Orada mısın?’

Merdiveni sonuna kadar tırmanmış mıydı? O bacağıyla?

Augustus yukarıda. Ellerini pastan kırmızılaşmış martı dışkılarıyla beyazlaşan korkuluğun üzerine koymuş denize bakıyor. Lampje gelip yanında duruyor. Susuyorlar; hafif bir esinti kızın saçlarını yalıyor.

Aşağıda, körfezin ortasındaki kayaya yaslanmış halde duran bir gemi var. Görüntüsü annesinin vücuduna yapışan hasta bir çocuğu andırıyor. Geminin başı parçalara ayrılırken, kırılan direkleri dört bir yana saçılmış. Gevşemiş yelkenleri rüzgârda hızla sallanıyor. Suyun üzerinde tahtalar, fiçiler ve gemiye ait parçalar yüzyüyor. Ötede, limanda, bağırışlar duyuluyor, ve küçük teknelerdeki adamlar denizde ileri geri yol alıyorlar.

Lampje buz kestiğini hissediyor o an. Dudağını ısırıyor. Bu onun suçu. Bütün bu olanlar onun yüzünden.

Başını kaldırıp babasına, yer yer beyazlaşmaya başlamış kızıl saçlarının rüzgârda sallanışına ve çenesindeki kısa sakallara bakıyor. Gözlerinin etrafı kırmızı. Bütün gece hiç uyumamış mıydı? Ona çaktırmadan nefesini koklamayı deniyor, ama yalnızca tuz ve pas kokusunu duyuyor. Kendisine inanılmaz kızgın, ve bunun nedenini biliyor Lampje. Belki de onunla hayatı boyunca bir daha hiç konuşmayacak.

Ama Augustus konuşuyor.

‘Beni dinle,’ diyor. Sesi sanki uzun süre konuşmamış gibi çatalı çıkıyor. ‘Ve söyleyeceğimi sakın unutma. Bütün gece lensin tamiriyle meşguldüm. Mekanizma ile yani.’

‘Neden? Bozuldu mu?’ diye soruyor Lampje şaşırarak. ‘Dün hiçbir sorun yoktu.’

Babası kolunu tutup sıkıyor. ‘Oraya gidip bakmana gerek yok!’ diyor. ‘Dinle. Dinle ve söylediklerimi tekrar et. Benim babam...’

‘Aah... şey... benim babam,’ diyor Lampje.

‘Bütün akşam...’

‘Bütün akşam...’

‘Lensi tamir etmekle meşguldü.’

‘Lensi tamir etmekle meşguldü. Bunu kime söyleyeceğim peki?’

‘Sana kim sorarsa. Ve onu ancak bu sabaha karşı tamir edebildim, ancak o vakit her şey için çok geçti.’

‘Ah evet,’ diyor Lampje. ‘Ama...’

‘Kelimelerimi tekrar et.’

‘Ve onu ancak, şey... sabaha karşı tamir edebildim ve...’

‘O vakit her şey için çok geçti.’

‘Ve o vakit her şey için çok geçti. Ama bu doğru değil ki. O bozulmamıştı, bu yalan atmak olmaz mı? Aah!’

Babası ona öfkeyle bakıyor. ‘Ne söylememi bekliyorsun? Benim çocuğum, buradaki çocuk, kibrit almayı unuttu, dolayısıyla bu olanlar onun suçu mu demeliyim?’

‘Hayır,’ diyor Lampje tiz bir sesle.

‘Peki o zaman. Ne söylememi istiyorsun?’

Lampje başıyla onaylıyor ve babası kolunu yeniden bırakıyor. ‘Ben, şey...’ diyor küçük kız. ‘Sana yardım ettiğimi de söylemeli miyim, şey... tornavidayı, kerpeteni uzattım filan?’

‘Olur,’ diyor Augustus. ‘İstedğini söyle.’

‘Ah evet, ellerimizi siyaha boyayabiliriz, o zaman öyle bir görünür ki...’

Babası onu omuzlarından yakalayıp ileri geri sallıyor. ‘Bu bir şaka değil!’

‘Ben de öyle demedim ki,’ diye fısıldıyor Lampje. Korkuluğu tutan ellerine, ardından parçalanmış gemiye bakıyor. Orada hiç gemici boğulmuş muydu?

‘Peki, söylediklerimi aklında tutabilecek misin?’

‘Evet, baba.’

‘Bir kez daha söyle o zaman.’

‘Şey... benim babam, şey... bütün gece feneri tamir etti, şey... lensi, çünkü bozulmuştu ve ancak...’

‘Sabahleyin.’

‘Sabahleyin başarabildi. Ancak o vakit her şey için çok geçti.’

‘İşte, bu şekilde söylemeliyiz.’

Babasının eli halen Lampje’nin omzunu sıkıyor; canı çok acısa da tek kelime etmiyor küçük kız. Babasının böyle yaparak, onun boğulmayı eve sağ salim geldiği için mutlu olduğunu anlatmaya çalıştığını umuyor. Ayrıca bazen bir şey unutulması da çok önemli değil. Herkes zaman zaman bir şeyler unuttur, öyle değil mi? Buna babası dahil. Ve bu onun suçu değil.

Belki Augustus bütün bunları gerçekten dile getirmek istiyordur.

Ama sessizliğini bozmuyor.

